

[Indenrigsministeren.]

forhandlinger afgivet skriftlige udtalelser over for mig, og der vil herefter snarest blive indkaldt til en fornyet forhandling om spørgsmålet. Hertil kommer, at Danmarks Lærerforening har anmodet om en drøftelse af visse sider af spørgsmålet, inden vejledning udsendes.

Jeg kan derfor ikke på nuværende tidspunkt oplyse noget nærmere om indholdet af den kommende vejledning, men jeg regner med, at drøftelserne kan afsluttes i løbet af kort tid, og at vejledningen da vil blive udsendt umiddelbart efter.

Men jeg vil gerne på foranledning af det, som hr. A. Chr. Andersen specielt var inde på, sige, at jeg bestemt ikke har til hensigt at jage offentligt og kommunalt ansatte ud af kommunale råd. Vi kunne også have taget spørgsmålet op om arkitekter, entreprenører og håndværkere. Det, det drejer sig om for mig, er at få nogle retningslinjer, som kan administreres. Jeg er enig med den ærede spørger i, at det haster, og jeg skal ikke bare på denne foranledning, men også på grund af spørgsmålets vigtighed, sørge for, at der snarest sker noget i sagen. Men altså: ingen grumme hensigter.

A. Chr. Andersen: Jeg takker ministeren for svaret og også for tilsagnet om, at der ingen grumme hensigter ligger bag udsendelsen af de nye retningslinjer. Jeg forstår altså, at det måske volder lidt besvær at få dem udformet, hvis de skal indeholde en skærpelse i forhold til nu, men jeg må sige, at jeg er noget betænkelig ved generelle bestemmelse for en enkelt befolkningsgruppe.

Jeg vil gerne spørge, om ikke der netop kunne være grund til at ændre kommunistyrelseslovens § 14, således at bestemmelsen om, at et medlems udelukkelse fra behandling af enkelte sager, hvori han kan have en særlig personlig interesse, også kom til at gælde for udvalgsarbejdet m. v. Jeg tror i og for sig, at det nok er her, vi trænger hårdere til at få en ændring, hvis det endelig skal være. Her kunne det måske være på sin plads med en mere generel skærpelse. Man kan sige — det tror jeg indenrigsministeren er enig med mig i — at det måske er ret meningsløst, når det netop i forvejen i § 21 bestemmes, at ingen kommunalt ansat kan være medlem af et udvalg, under hvilket

hans tjenesteforhold hører. Disse kommunalt ansatte er jo netop valgt, fordi de på særlige områder har stor ekspertise, og den kan de altså ikke bruge i udvalgsarbejdet. At udvide dette til generelt at gælde f. eks. også for økonomiudvalget, uanset den ansattes tjenestegrad og ansættelsesform, er efter min opfattelse unødvendigt.

Jeg går ud fra, at folketingets kommunaludvalg får cirkulæret forelagt, inden det bliver udsendt.

Indenrigsministeren (Egon Jensen): Det sidste er jeg ikke helt så sikker på, men spørgsmålet om inhabiliteten også i udvalgsarbejdet vil jeg i høj grad notere mig. Jeg tror, det tjener både den, der er med i udvalget, og offentligheden i almindelighed, at enhver, der er med i sådanne sager, selv kender sin besøgstid og, hvis vedkommende ikke kender besøgstiden, da får at vide, hvornår den er der.

Jeg vil gerne endnu en gang understrege, at de borgerlige rettigheder, som folk har, uanset hvor de er ansat i samfundet, skal respekteres, og det gælder altså også i dette tilfælde kommunalt ansatte.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme [af A. Chr. Andersen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 25) findes i tillæg A. sp. 461, fremsættelsen i tidenden sp. 374).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om udskrivning af skat til amtskommunen [af A. Chr. Andersen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 26) findes i tillæg A. sp. 465, fremsættelsen i tidenden sp. 374).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Indenrigsministeren (Egon Jensen): Forslaget om indførelse af en overgrænse for

[Indenrigsministeren.]

den kommunale grundskyldpromille svarer til et forslag, som sidste år, og jeg tror endda også forrige år, blev fremsat af medlemmer af venstre. Jeg kan i det hele henholde mig til de bemærkninger, jeg dengang fremsatte under første behandling af det nævnte lovforslag og af et lovforslag om begrænsning af udskrivning af kommunal grundskyld, som medlemmer af det konservative folkeparti havde fremsat.

Jeg finder det stadig uheldigt, hvis man fra lovgivningsmagtens side griber ind i kommunernes adgang til selv at skønne over, hvorledes skatteudskrivningen bør fordeles på indkomst og grundværdi, og jeg kan ikke se, at forholdene har udviklet sig på en sådan måde, at de kan motivere en indgriben på nuværende tidspunkt.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at antallet af kommuner — bortset fra København og Frederiksberg, hvor der jo som bekendt ikke udskrives amtskommunal grundskyld — der udskrives kommunal grundskyld med mere end 30 promille, i 1972 udgjorde 4 og i 1973-74 udgjorde 7.

Herudover foreslås det, at amtskommunal grundskyld af landbrugsejendomme m. v. kun skal pålignes den del af grundværdien, der anvendes til bebyggelse, gårdsplads, have o. lign. Begrundelsen for dette forslag er, at der efter forslagsstillernes opfattelse ifølge de nugældende regler er tale om en beskatning af produktionsmidler, som ikke påhviler andre erhvervsgruppers produktionsapparat. Hertil vil jeg gerne bemærke, at også for andre erhverv og ikke mindst store industrivirksomheder er der tale om en betydelig beskatning af de arealer, der er en nødvendig forudsætning for driften af disse virksomheder, ligesom disse andre virksomheder ofte pålignes dækningsafgift, en afgift, der ikke kan pålignes landbrugs-ejendomme, rent bortset fra at vurderingen, når det drejer sig om industriarealer i byområder, er langt, langt højere.

Spørgsmålet om den amtskommunale grundbeskatning af landbrugsejendomme blev også behandlet i sidste samling, hvor et flertal i folketinget efter Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber ikke fandt grundlag for at opretholde den tidligere tilskudsordning til lempelse af den amtskommunale grundskyld af landbrugs-

ejendomme. Jeg mener ikke, at man atter bør indføre nye regler om formindskelse af den amtskommunale grundbeskatning af landbrugsejendomme, og jeg kan også pege på de forbedrede økonomiske forhold for landbruget, der har vist sig i det sidste år, uden hensyn til diskussionen om størrelsesordenen af disse forbedringer.

Med hensyn til forslaget om afskaffelse af kommunal ejendomsskyld kan jeg oplyse, at denne for tiden udgør ca. 142 mill. kr., og at den i forbindelse med nedsættelsen som følge af 15. alm. vurdering, nemlig med $\frac{1}{7}$ i 1974-75, vil udgøre ca. 114 mill. kr. Jeg mener ikke, at man på nuværende tidspunkt skal ophæve den kommunale ejendomsskyld, fordi det jo vil betyde en forøgelse af den kommunale indkomstbeskatning.

Forslaget om en ændring af loven om udskrivning af skat til amtskommunen går for det første ud på, at overgrænsen for den amtskommunale grundskyldpromille nedsættes fra 20 til 15.

Et tilsvarende forslag blev i sidste samling fremsat af partiet venstre. Forslagsstillerne har herudover i år foreslået, at den særlige beregningsregel for forholdet mellem amtskommunal indkomstskat og amtskommunal ejendomsskat ophæves, og begge forslag er begrundet med virkningerne af 15. alm. vurdering.

Den særlige beregningsregel i § 2 i den amtskommunale skattelov er en videreførelse af den tidligere gældende lovgivning og er således udtryk for, at dækningen af de amtskommunale udgifter skal ske gennem den angivne fordeling på ejendomsbeskatning og indkomstbeskatning, idet der dog er sat et loft over ejendomsbeskatningen ved den anførte overgrænse på 20 promille for størrelsen af den amtskommunale grundbeskatning.

Jeg mener, at vi bør bevare disse regler, selv om grundværdierne er steget, idet jeg ikke finder det urimeligt, at ejendomsskat-terne undergives visse forhøjelser. Med den gennemsnitlige stigning af grundværdierne, som på nuværende tidspunkt kan forventes ved 15. alm. vurdering, vil udskrivningen af amtskommunal grundskyld stige fra ca. 1 milliard kr. til ca. $1\frac{1}{2}$ milliard kr. i 1974-75. Hvis man nedsætter den maksimale amtskommunale grundskyldpromille til 15, dvs. med 25 pct., reduceres provenuet fra de

[Indenrigsministeren.]

nævnte ca. 1½ milliard kr. til omkring 1.150 mill. kr. eller med 380 mill. kr.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at selv med anvendelse af en overgrænse for den amtskommunale grundskyldpromille på 20 vil kun godt ¼ af den samlede amtskommunale udskrivning falde på grundskylden, altså en betydelig relativ lempelse af ejendomsbeskatningen i forhold til lovens princip, hvor man forudsætter, at godt halvdelen af skatterne skal udskrives som ejendomsskat. Det nævnte provenutab på 380 mill. kr. har amtskommunerne kun mulighed for at få dækket gennem en forhøjelse af den amtskommunale indkomstbeskatning, altså en yderligere skattebelastning af indkomsterne, hvad jeg for mit vedkommende må anse for yderst betænkeligt.

Jeg tror, at det af det, jeg har sagt, vil fremgå, at jeg ikke kan medvirke til gennemførelsen af disse lovforslag.

Thomas Have: Ja, man kan jo konstatere, at efterårsudsalgernes tid nu er ovre, og nu er venstre og de konservative så begyndt at pynte vinduerne op til jul. Det er jo nogle kendte og dyre ting, der nu udstilles for vælgerbefolkningen til beskuelse. Det kan måske nok undre en og anden, at de to partier, som jo taler meget om, at man skulle have et sabbatår eller to her i folketinget med hensyn til at fremsætte nye lovforslag, på dette punkt handler stik imod de kønne teorier, fremsætter disse lovforslag, som jo vel egentlig kun kan betragtes som udstillingsgenstande.

Jeg undrer mig lidt over, at der ikke i bemærkningerne er redegjort for de økonomiske konsekvenser af lovforslagene, men det skulle måske have været en hemmelighed. Nu har indenrigsministeren jo imidlertid oplyst, hvad sagen drejer sig om i danske kroner, og det drejer sig, så vidt jeg kunne forstå, om ca. 500 mill. kr., som den kommunale ejendomsskyld og den amtskommunale grundskyld skulle nedsættes med. Jeg vil godt takke ministeren for

denne oplysning, og jeg kan sige, at der kan ikke skaffes tilslutning fra den socialdemokratiske gruppe til på denne måde at flytte 500 mill. kr. fra ejere af jord og fast ejendom over på den personlige beskatning. Vi har den opfattelse, at den personlige beskatning er høj nok i forvejen. Det kan vel i øvrigt heller ikke stemme med de pågældende to partiers mere eller mindre liberale synspunkter, og det er vel også noget i strid med det højt besungne kommunale selvstyre, som man jo ellers fra alle sider her i salen værdsætter meget.

Jeg skal ikke gå i enkeltheder med de to lovforslag, men jeg kan meddele, at vi fra mit partis side finder det uheldigt, at lovgivningsmagten skulle gribe ind i kommunernes adgang til selv at skønne over, hvordan skatterne skal fordeles på indkomster og på grundværdier. Jeg kan nævne, at forslaget om at nedsætte grundskyldpromillen for den amtskommunale grundskyld eksempelvis i Viborg amt vil medføre, at beskatningsprocenten vil stige med 0,5. Jeg tror nok, de fleste, der bor i Viborg amt, synes, at den beskatningsprocent, der i øjeblikket er 6,6, er en hård belastning for den del af befolkningen, som skal betale de personlige skatter.

Jeg kan altså på denne baggrund ikke tilsige mit partis velvilje over for de foreliggende to lovforslag.

H. C. Toft: Det er beklageligt, at de synspunkter, der ligger til grund for forslaget om en vis begrænsning af udskrivningen af grundskatter til kommunen, ikke endnu har kunnet finde flertal i denne sag. De sidste måneders debat har til fulde vist, at en uhemmet mulighed for at udskrive grundskatter rammer mangfoldige husejere hårdt, uanset om de har indtægter at betale med eller ej. Det rammer selvfølgelig hårdest, hvor indtægten er lav, og det selv om man for adskillige år siden har erhvervet huset og dengang havde en rimelig forventning om, at her kunne man blive boende, også når pensionsalderen indtrådte, når man blot

[H. C. Toft.]

drog omsorg for at få afdraget på købesummen i de arbejdsdygtige år. De stigende grundskatter og de forhøjede lejeværdier vil bringe mange medborgere i den stilling, at det, de i de arbejdsdygtige år havde tilrettelagt, ikke kan opfyldes. De kan ikke betale den beskatning, som de pålægges, og de drives fra det sted, som de ønskede skulle være familiens samlingssted i deres alderdom.

Vi har nok været vidne til, at grundskyldpromillerne nu er nedsat, men reelt er der for de flestes vedkommende til trods herfor tale om en reel merudgift til grundskatter, fordi grundskyldpromillerne ikke er formindsket i samme takt som grundværdierne er forhøjet.

På dette som på andre områder ønsker det konservative folkeparti at markere sin stilling over for de mange ejere af fast ejendom, og det kommer til udtryk i synspunkter, vi har fremlagt vedrørende parcelhusene. Jeg vil gerne understrege, at den øgede udskrivning af grundskatter ikke blot rammer husejerne, men også lejere, der ved stigende huslejer må betale de højere ejendomsskatter. Det bliver dyrere og dyrere at bo — også i kraft af større og større skatter. Derfor ønsker det konservative folkeparti at lægge loft over grundbeskatningen til kommunerne, og vi ønsker at sænke det loft, der i dag er for amternes vedkommende, fra 20 til 15 promille, samtidig med at vi inden for denne grænse vil åbne adgang for amterne til at fastsætte en lavere promille.

Ministeren og den socialdemokratiske ordfører holdt her for et øjeblik siden en tale om, hvordan man ønskede, at kommunerne skulle være frit stillet med hensyn til at kunne fastsætte deres grundbeskatning og deres personbeskatning. Men når vi kommer til amtsskatterne, så er der i alt fald et maksimum på 20, men dette maksimum er efterhånden også blevet til et minimum, så her er altså ikke tale om, at kommunerne er frit stillet.

Jeg ved, at der efter Amtsrådsforeningens generalforsamling i sommer er rettet en henvendelse til indenrigsministeren med henblik på en ændring af § 2 i loven, hvor bestemmelsen om de 20 promille som maksimum findes. Man henviser til, at efter den 15. alm. vurdering kom det til udtryk på generalforsamlingen, at man burde ændre

denne grænse. Jeg havde egentlig fået den opfattelse og den tro, at når man nu også i Amtsrådsforeningen gav udtryk for de samme synspunkter, som vi har haft på dette område, så var vi nu kommet i en situation, hvor ministeren ikke på samme måde som tidligere ville afvise forslagene.

Jeg er også vidende om, at ministeren — det er fremlagt på et offentligt amtsrådsmøde — har svaret, at man ikke på nuværende tidspunkt med virkning fra 1. april 1974 vil ændre § 2, men man vil gerne overveje sagen. Da den tale, ministeren holdt her for et øjeblik siden, jo var en fuldkommen afvisning af tanken om at ændre heri, vil jeg gerne spørge ministeren: forholder det sig også således over for Amtsrådsforeningen til trods for ministerens skrivelse til Amtsrådsforeningen om, at han vil overveje sagen? Måske er overvejelserne endt og endt i negativ retning, men så burde ministeren jo meddele Amtsrådsforeningen det.

Jeg havde ellers håbet på, at denne henvendelse fra Amtsrådsforeningen ville have medvirket til, at ministeren nu ville være imødekommende over for vore synspunkter i retning af, at amterne selv kunne fastsætte grundskyldpromillen, og at maksimum her skulle være 15. Men nu forstår jeg, at ministeren ikke er indstillet på det. Det er mig en skuffelse.

Den urimelighed, som denne lovgivning udtrykker, fremgår også klart af den foregåede udskrivning af grundskatter til amterne efter den 15. alm. vurdering. I det sønderjyske amt stiger udskrivningen på grundskatterne med 21,5 mill. kr. fra 32,5 mill. til 54 mill. kr. Den stiger med andre ord med 60 pct., samtidig med at den amtskommunale indkomstskat er budgetteret til at stige med 6,6 mill. kr. fra 234 mill. til 240,6 mill. kr. eller med 2,3 pct. Altså med andre ord: grundskatterne stiger 60 pct. og personskatterne 2,3 pct. Jeg håber, disse tal kan påvirke ministeren, således at han er til at få i tale og vil være mere imødekommende over for vore synspunkter.

Vi ønsker, som det fremgår af forslaget, og som ministeren bemærkede, at bygningskatterne til kommunen skal afskaffes. Vi har for år tilbage fastsat en afviklingsperiode på 28 år, og vi mener altså, tiden nu må være inde til, at disse bygningskatter afvikles helt. Vi mener, det er urimeligt, at et

[H. C. Toft.]

stadig færre og færre antal ejendomme i forhold til det samlede antal ejendomme skal pålægges denne bygningsskat, mens flere og flere ejendomme år for år, nemlig de nybyggede ejendomme, er fritaget for denne beskatning. Det er en forskelsbehandling, som vi mener nu må ophøre.

Det konservative folkeparti har altid ønsket landbrugets produktionsmiddel jorden fritaget for amtsgrundskatter, men det har samtidig været vor opfattelse, at det areal, som landbrugets bygninger, gårdsplads, have m. m. omfattede, skulle beskattes — naturligvis på basis af en højere grundværdi end produktionsjorden — således, at landbruget blev beskattet som andre grundparceller i det pågældende område. Dermed ligestiller man jo også landbrugets grundbeskatning med beskatningen af industriarealer.

Det var regeringens hensigt ved dens tiltræden, at den ville medvirke til, at eksport-erhvervene fik gode muligheder for at investere. Men efterhånden er landbruget jo pålagt stadig stigende omkostninger fra det offentlige. En ejendom på ca. 80 tdr. land har siden 1973 fået forøget de offentligt pålagte udgifter med adskillige tusinde kroner, og vi ved jo, at ministeren sammen med den øvrige regering nu overvejer også at lægge en skat på produktionsbygningerne, måske på forskelsværdien. Jeg ved ikke, hvordan man vil gøre det, men jeg vil gerne her nævne som eksempel, at hvis man beregner den nye skat som en procent af forskelsværdien, så vil en ejendom som den nævnte på 80 tdr. land alt i alt være pålagt forøgede offentlige udgifter siden 1. januar 1973 med 9.500 kr. En ejendom af denne størrelse havde sidste år en samlet arbejdsindtægt for familien på ca. 45.000 kr. Man påregner i år, at den vil stige med ca. 23 pct., hvilket vil sige, at familiens arbejdsfortjeneste skulle blive 55.500 kr. Det vil sige, at det, som det offentlige opkræver, efterhånden næsten bliver af samme størrelsesorden som den øgede indtægt, familien får.

Alle ønsker vel, at vi har så effektive erhverv som muligt, for at de kan konkurrere, og det kræver investeringer, men når det offentlige efterhånden tager så stor en bid, bliver det jo ikke muligt, det bliver i alt fald mere risikabelt for den enkelte at foretage

en sådan investering. Dette er en yderligere baggrund for at være imødekommende over for de forslag, som vi her har fremsat sammen med venstre.

Jeg vil derfor gerne til sidst sige til ministeren, at vel var ministeren afvisende her, men jeg håber, at den argumentation, som jeg her har ført frem på flere af de områder, som den lovgivning, vi her behandler, drejer sig om, vil gøre ministeren mere imødekommende, end han var i sin tale for et øjeblik siden.

Gunnar Jensen: Det er nu tredje gang i denne valgperiode, de to partier fremsætter omtrent det samme lovforslag. Jeg kan roligt konstatere, at der ikke er sket nogen stor omvæltning i de to foreslående partiers stilling, og jeg kan også straks oplyse, at jeg heller ikke har omvendt mig særlig meget i tiden, der er gået siden sidst. Der er ikke nogen grund til at gentage, hvad jeg havde at sige sidste gang disse forslag blev fremsat. Jeg kan henvise til Folketingstidende 1972-73, sp. 1643.

I Statistisk 10 års oversigt fra 1973 er der en tabel over fordelingen af ejendomsskatter til kommunerne. Deraf fremgår det, at i 1961-62 udgjorde ejendomsskatterne til kommunerne 28,3 pct. af kommunens samlede indtægter. 10 år senere, i 1971-72, udgjorde ejendomsskatterne 16,0 pct. af kommunernes samlede indtægter. Andelen er altså nu faldet til $\frac{4}{7}$ af, hvad den var i 1961-62. Det tyder ikke på, at kommunerne har brugt deres selvbestemmelse til at forhøje ejendomsskatterne ud over alle grænser. Nu ved jeg udmærket godt, at det kun er i de senere år, de har haft muligheden, men selv inden for de senere år har der været en faldende tendens i denne procent.

Jeg kan ikke love tilslutning til lovforslagene her ved første behandling, men jeg kan da i hvert fald love, at der skal blive en velvillig behandling i udvalget.

Maigaard: Det er to gamle travere, vi drøfter nu, og det mest interessante ved disse to gamle travere er vel i og for sig, at det radikale venstre heller ikke denne gang er med. Det er svært at finde på noget nyt at sige om dem. Jeg er enig med ministeren og den socialdemokratiske og den radikale ordfører, og jeg synes også, at det, jeg har

[Maigaard.]

sagt ved tidligere lejligheder, stadig står ved magt.

Jeg skal kort ridse op, at forslagene ikke er i overensstemmelse med de forestillinger, vi gør os om kommunalt selvstyre. Hvis kommunerne og amterne finder, at grundskyldpromillerne skal være lavere, så kan de sætte dem ned; hvis de ønsker dem højere, så kan de — med de kendte grænser for amterne — sætte dem op. Det er noget, de må finde ud af derude. Det er noget, som vi ikke skal afgøre for dem. Det undrer mig i øvrigt, at venstre, som jo ellers taler meget om det nære samfund og kommunestyret, vil lægge navn til en indskrænkning af det lokale selvstyre. Jeg synes, vi skal huske disse bånd, man vil lægge på det, og vi skal se tankerne om det nære samfund ud fra dette, når vi f. eks. skal diskutere spørgsmålet om Ledøje-Smørum og Ballerup. Men dér har piben jo nok en anden lyd.

Dernæst skal jeg slutte mig til dem, der siger, at den skatteform, der skal lattes i dag, først og fremmest er den direkte beskatning. Det er ikke grundskatterne, det er ikke de indirekte skatter; det er den direkte beskatning, der skal lattes. Det er interessant, at provenutabet her vil udgøre 380 mill. kr. for nedsættelse af den amtskommunale grundskyld, mens det vil koste 114 mill. kr. at fjerne ejendomsskylden til kommunerne, altså i alt ca. $\frac{1}{2}$ milliard kr. Det er ikke her, lettelsen skal foregå; lettelsen må først og fremmest foregå på den direkte beskatning.

Som den tredje generelle betragtning vil jeg sige, at det, der går igen i de to forslag, er jo, at man peger på den uretfærdighed, der består i, at grundskylden kan trækkes fra. Jeg vil gerne gentage, at det vil vi gerne forhandle om, for det synes vi også er en skævhed. Vi kunne godt gennemføre en lovgivning, hvorefter man ikke kunne trække den fra; det vil vi godt være med til. Så ville nogle af skævhederne i ordningen fjernes. Jeg skal altså gentage, at nøglen til en løsning på dette område ligger i, at disse afgifter ikke er fradragsberettigede. Hvis man ville erkende det, så kunne vi nok finde løsninger på en række af de andre problemer.

Jeg var glad for, at hr. H. C. Toft huskede at gøre opmærksom på, at grundskylden jo ikke først og fremmest er parcelhus-

ejernes problem, det er i langt højere grad lejernes problem, fordi lejerne ikke kan trække den fra. Der er her en forskelsbehandling af lejerne. Derfor ville jeg meget gerne høre, om man f. eks. fra konservativ side vil være med til at overveje en lovændring, hvorefter man ikke kan trække grundskylden fra, så man fik en ligestilling af ejere og lejere på dette område, så kunne vi nok finde løsninger, så fik vi i alt fald lukket situationen op.

Jeg tror, det er meget uansvarligt at forestille sig, at man kan fjerne grundskatterne i dag, jeg tror ikke engang, det er det konservative folkepartis økonomiske politik, for ingen regering, om den så bestod af det konservative folkeparti med en solid majoritet bag sig, kunne holde til at føre en økonomisk politik, der fjernede grundskatterne; det er simpelt hen utopi.

Om de 4 forslag i øvrigt skal jeg sige, at jeg ikke er tilhænger af en overgrænse for den kommunale grundskyld. Kommunerne må selv finde ud af, hvordan de vil bruge beskatningen.

Jeg synes, det er urimeligt, at landbruget skal have en særstilling ved, at man lempet amtsgrundskylden for landbrugsejendomme, det er en beskatning, som byerhvervene må bære, og så må landbruget også. Landbruget kan ikke kræve en særtilling i forhold til andre erhverv, i alt fald ikke efter tilslutningen til EF.

Jeg kan heller ikke støtte, at man skal fjerne ejendomsskylden til kommunerne, ikke fordi det i og for sig er en god skat — det synes jeg ikke det er — men fordi jeg synes, at provenutabet er for stort, 114 mill. kr.; de penge kan man jo ikke finde andre steder.

Jeg synes heller ikke, det er rigtigt at nedsætte den amtskommunale grundskyld, dels fordi jeg synes, at amterne selv skal afgøre det, dels fordi det som sagt koster 380 mill. kr., som man så skal hente andre steder.

Ordføreren for forslagsstillerne (A. Chr. Andersen): Jeg kan jo ikke takke for alt for bred en tilslutning til vore lovforslag. Men jeg vil godt komme med nogle bemærkninger om selve forslagene og svare på de indlæg, der har været.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at for-

[A. Chr. Andersen.]

slagene tilsigter at begrænse udskrivningen af skat på fast ejendom. Både indenrigsministeren og nogle af ordførerne siger, at ved at gennemføre disse forslag vil man overflytte en hel del beskatning fra fast ejendom til den personlige beskatning. Heroverfor må man gøre opmærksom på, at det netop er en overflytning den modsatte vej, der sker ved 15. almindelige vurdering. Indenrigsministeren sagde også helt klart, at f.eks. amtsbeskatningen nu efter 15. almindelige vurdering vil stige fra 1 mia til 1½ mia kr., dvs. en stigning på ½ mia kr. Godt nok bevirker vore forslag, hvis de blev gennemført, at denne mulige stigning kun bliver på 150 mill. kr., men det er helt forkert at vende det på hovedet og sige, at det er en overflytning til den personlige beskatning. Det er en overflytning under de givne forhold, men der er dog sket en væsentlig overflytning netop på grund af 15. almindelige vurdering fra den personlige beskatning over på ejendomsbeskatningen.

Jeg vil lige sige lidt mere om selve forslaget. Hvis en begrænsning som den foreslåede af den kommunale grundskyld havde været gældende i indeværende år, ville henimod halvdelen af kommunerne være blevet berørt, men de fleste af dem i og for sig meget, meget lidt. Det næste år ville kun ca. en fjerdedel berøres og igen for størsteparten meget lidt. Der ville kun være to kommuner, der måtte mere end halvere deres grundskyldpromille, og derudover ville der være 16, der måtte sætte den ned med mere end en tredjedel. Det er jo ikke så forfærdelig meget, det drejer sig om, det er bare en rimelighed at gøre det.

Vi er klar over, at det for enkelte kommuner — specielt de to nævnte og måske også visse andre — kan være nødvendigt med en nedtrapning over nogle år, ligesom der også kan være sommerhuskommuner, der kan opstå problemer for, men det kunne vi da tale om i udvalget, det kunne vi vel nok finde en løsning på.

Selv om vi principielt er imod grundbeskatningen, så kan der være visse kommunaludgifter foranlediget af grundene, der gør, at det kan være rimeligt at udskrive nogen skat på grunde. Men den slags udgifter er i almindelighed kun en meget lille brøkdel af kommunernes udgifter, hvorfor

det forekommer os urimeligt, at der til samme formål udskrives såvel indkomstskat som grundskyld; derved kommer mange ud for en dobbelt beskatning. Denne dobbelte beskatning vender altid den tunge ende nedad, idet folk med store indtægter altid sparer i skat, når en kommune har en høj grundskyldpromille. Hvis virkningen så endda kun kom frem inden for den enkelte kommune, men det gør den ikke. I kraft af fradragsretten for ejendomsskatter kan kommuner med et højt indkomstniveau ved at udskrive store grundskatter indirekte overvælte udgifter til kommuner med et lavere indtægtsniveau, fordi statsskatterne bliver mindre ved den høje grundbeskatning. Det har f.eks. virkning på statens refusioner på boligsikring, da denne bliver større, ved at lejerne sættes op på grund af ejendomsbeskatningen. Der kan også nævnes andre uheldige virkninger. F.eks. vil høj grundbeskatning bevirke, at grundejerne får lavere husstandsindkomster; disse husstandsindkomster benyttes nu som grundlag i så mange relationer; det kan være i forbindelse med tilskud til børns uddannelse, det kan være sygekassegrænse osv.

Det siges, at man ikke skal fratage kommunalbestyrelserne retten til selv at fastsætte udskrivningspromillerne. Det gør man jo heller ikke ved at lægge dette rimelige loft over udskrivningen; der er stadig mulighed for at udskrive under dette loft. Og når vedtagelsen af at udskrive en høj grundskat får virkning for skatteydere i andre kommuner, så kan der være grund til at have en vis begrænsning. I indeværende år er der, så vidt jeg kan konstatere, 7 kommuner, der har en grundskyldpromille, der er under halvdelen af beskatningsprocenten, altså under halvdelen af det, man kunne have haft, hvis vort forslag om et loft var gennemført, og i 1974-75, til næste år, er der ikke mindre end 37 kommuner, der udskriver under halvdelen af det, de kunne have udskrevet, hvis vi havde dette loft, som vi foreslår.

Vi foreslår endvidere, at grundskyldbeskatningen til amtet for produktionsjord skal bortfalde, medens man er indforstået med, at der beregnes amtskommunal grundskyld af de arealer, der anvendes til bebyggelse, til gårdsplads, have o.lign. Dette forslag, som vil få betydning for landbrug,

[A. Chr. Andersen.]

skovbrug og gartneri, er fremsat for at stille disse erhverv lige med andre erhverv hvad angår beskatning. Man beskatter jo ikke andre erhvervs produktionsmidler, og i det omfang jorden er produktionsmiddel, hvad den i overvejende grad er i de nævnte erhverv, er det diskriminerende over for disse erhverv at beskatte den.

Det må være helt rimeligt at skabe denne ligestilling med andre erhverv, og jeg ser da også, at en af de sidste partidannelser her i tinget har meddelt, at man vil støtte den tanke, at landbruget skal være fri for at betale skat af produktionsmidler, så der kan i hvert fald ventes støtte fra en bestemt side, som man ikke har kunnet regne med tidligere.

Jeg må imødegå indenrigsministerens betragtninger om, at landbruget ikke her er udsat for en særbeskatning; det er det absolut. Jeg ved da godt, at der er mulighed for at lægge dækningsafgifter på forskelsværdien for industrivirksomheder, men det er dog heldigvis ikke alle kommuner, der bruger det, selv om det er en ret kommunen har. Men i øvrigt er der dog denne forskel, at for landbruget er jorden produktionsmiddel, og den del af jorden, der bruges til bygninger osv., skal selvfølgelig beskattes i lighed med anden jord.

Vi mener også, at tiden er inde til at afskaffe den resterende fikserede ejendoms-skyld. Denne beskatning hviler jo kun på ejendomme, der er bygget før 1950. Grundlaget er således helt ude af kontakt med tiden. Vel var det oprindeligt bestemt, at denne beskatning skulle aftrappes over 28 år, således at der skete en nedsættelse på 1/7 hvert fjerde år. 3/4 af provenuet er nu faldet bort, og beløbene bliver efterhånden for manges vedkommende små, hvorfor administrationen af ordningen også bliver forholdsvis dyr. Havde grundlaget så endda været rimeligt, men det er det ikke. Her må jeg selvfølgelig erkende, at de 114 mill. kr., som indenrigsministeren oplyser at det vil koste at fjerne den resterende fikserede ejendoms-skyld til kommunerne, falder væk, hvis vort forslag vedtages, men hvis kommunerne vil insistere på, at ejendommene skal betale disse 114 mill. kr., så kan de jo udskrives som grundskyld, så vil det i hvert fald være et mere rimeligt grundlag. Det grundlag, vi

har i øjeblikket, er helt forkert, dels er det som sagt forældet, idet skatten kun svares af bygninger fra før 1959, dels er der det specielle forhold, som jeg kender til, at netop landbrugsejendomme på den lette jord er meget hårdt ramt af denne skat, og det kan dog vel ikke være meningen.

Vi foreslår også, at loftet for udskrivning af grundskyld til amterne sænkes fra 20 til 15 promille. Begrundelsen er stigningerne i grundværdierne her ved 15. almindelige vurdering. Hvis der ikke skulle ske en stigning i amtsgrundbeskatningen, altså i forhold til beskatningen baseret på den 14. almindelige vurdering, så skulle promillen endda sættes noget længere ned. Det fremgår af de tal, som indenrigsministeren oplyste for lidt siden, at man i så fald skulle ned på 13-14 promille. Efter vort forslag får amtsrådet mulighed for selv at fastsætte promillen, altså fra 0 og op til de 15 promille, for hvor meget de vil udskrive. De, der talte om det lokale selvstyre, da de argumenterede med, at vort forslag ville beskære kommunalbestyrelsens muligheder for at udskrive en grundskyldpromille ud over beskatningsprocenten, glemte fuldstændig argumentet med det lokale selvstyre, da det drejede sig om at give amtsrådene mulighed for i større frihed at fastsætte en grundskyldpromille mellem 0 og 15.

Jeg må som sagt stadig fastholde, at vi mener, disse forslag er rimelige og rigtige, og vi håber også, at vi i udvalgsarbejdet kan overbevise flere om, at de er rigtige og rimelige, så vi kan få noget ud af forslagene til sin tid.

Indenrigsministeren (Egon Jensen): Måske skulle jeg ikke tage ordet, det vil måske blive opfattet forkert — det er jo ikke mig, der er forslagsstiller — men jeg vil gerne komme med en kommentar. Jeg vil gerne understrege endnu en gang, at sammenhængen er den: jo højere ejendomsskatter, jo mindre personlige skatter. Det, forslagene drejer sig om, er altså en overvæltning, foreløbig af 500 mill. kr. plus det, som kommunerne må skære ned med; det bliver altså et sted mellem 500 mill. kr. og 1.000 mill. kr., der skal bæres af andre befolkningsgrupper, i hvert fald over indkomstbeskatningen.

Derudover vil jeg gerne sige, at i de tilfælde, hvor ejeren af en ejendom ikke har no-

[Indenrigsministeren.]

gen personlig indkomst, er der dog ejendomsskatterne, som skal betales.

Hr. H. C. Toft spurgte mig om Amtsrådsforeningens henvendelse. Det er rigtigt, at Amtsrådsforeningen har henvendt sig på baggrund af et par indlæg på Amtsrådsforeningens generalforsamling — det var ikke en spontan opbakning. Jeg har haft en drøftelse med Amtsrådsforeningen, hvor jeg på forhånd gjorde klart, at det kunne ikke lade sig gøre at ændre på reglerne for 1974-75, men jeg sagde, at vi ville drøfte sagen videre. Vi har drøftet den i regeringen, og vi er ikke indstillet på at imødekomme Amtsrådsforeningens forslag.

Med hensyn til erhvervsejendommene kunne vi gøre mange bemærkninger, men det vil bare blive en gentagelse af det, der er sagt ved to tidligere debatter. Hr. Gunnar Jensens tal for kommunernes beskatning af ejendomsbesidderne i 1961-62 sammenlignet med 1971-72 understreger, at der ikke ligefrem i almindelighed er tale om, at kommunerne får ejendomsbesidderne.

Jeg vil gerne gøre den generelle bemærkning, at når der er forskel på beskatningen i almindelighed og også på grundbeskatningen, så hænger det meget sammen med, at kommunerne har en forskellig struktur, at nogle kommuner for at få penge ind er nødt til at have en høj grundskyldpromille, mens andre kan køre med en betydelig lavere promille. Endelig kan man føje til, at grundbeskatning jo er at betragte som det offentliges pant i den faste ejendom, som jo til enhver tid bevarer sin værdi.

Jeg skal ikke komme ind på spørgsmålet om fradragsretten, det excellerede hr. A. Chr. Andersen i. Jeg forstod, at hr. A. Chr. Andersen ikke gik ind for, at vi skal ophæve fradragsretten. Det er jo et problem, der eksisterer kommunerne imellem, fordi nogle ved at have en høj grundskyldpromille unddrager sig en statsskattebetaling, det er jeg helt klar over.

Den sidste bemærkning, jeg skal gøre, går egentlig på noget meget morsomt. Hr. A. Chr. Andersen sagde, at hvis man kom til at mangle pengene fra den fikserede ejendoms-skyld, så kunne man jo bare udskrive dem i form af en højere grundskyldpromille. Hvad nu hvis man har nået grænsen?

H. C. Toft: Jeg forstod, at ministeren har haft en drøftelse med Amtsrådsforeningen, men ministeren har jo også for en måned siden skriftligt besvaret Amtsrådsforeningens henvendelse, og af denne besvarelse fremgår det, at ministeren, som det blev sagt før, ikke kan ændre i lovgivningen eller ikke vil ændre i lovgivningen med virkning fra 1. april 1974, men regeringen agter at overveje spørgsmålet om eventuelle ændringer af bestemmelsen med virkning fra et senere tidspunkt. Nu forstår jeg, at overvejelserne altså er endt med, at man ikke vil imødekomme Amtsrådsforeningens henvendelse positivt, og så går jeg ud fra, at ministeren nu skriver et nyt brev til Amtsrådsforeningen og meddeler, at det første brev havde egentlig ikke nogen mening.

Dernæst har jeg et spørgsmål til ministeren, som jeg synes det er rart for os at få klarret lidt op. Det er spørgsmålet om den skat, man forbereder at ville pålægge produktionsbygninger, den 1 pct.s afgift. Jeg går nemlig ud fra, at det er indenrigsministeren, der arbejder med dette spørgsmål, idet alle skatter på fast ejendom sorterer under indenrigsministeren, når det drejer sig om bygningsskatter og grundskatter. Jeg vil gerne vide, om det er hensigten, at denne 1 pct.s afgift skal pålægges forskelsværdien, eller hvordan man ellers påtænker at udforme denne 1 pct.s afgift. Jeg synes, offentligheden har en vis interesse i at få det belyst, fordi det alligevel økonomisk betyder noget for mange mennesker, og den, der gerne vil tilrettelægge sin økonomi på en ordentlig måde, bør have besked i god tid.

Ordføreren for forslagsstillerne (A. Chr. Andersen): Jeg synes stadig væk, indenrigsministeren vender spørgsmålet lidt på hovedet, når vi taler om det økonomiske. Jeg må gentage, at vi har fremsat forslaget for at afbøde virkningerne af 15. almindelige vurdering, som dels har givet amterne mulighed for — jeg havde nær sagt pligt til — at udskrive højere skatter, dels har givet kommunerne mulighed for at udskrive mere. Ganske vist har man reduceret promillerne rundt omkring, det er da rigtigt, men det er ikke rigtigt, når man siger, at ved at gennemføre disse forslag overvælter man noget. Nej, den 15. almindelige vurdering er skyld i

[A. Chr. Andersen.]

en overvæltning, og det er det, vi vil prøve at imødegå med disse forslag. Det er da rigtigt, at i de kommuner, hvor man når den foreslåede grænse, kan man ikke vælte noget af det over, men i hvert fald efter min opfattelse er man også dér højt nok oppe med beskatningen alligevel.

Indenrigsministeren (Egon Jensen): Nu forstår jeg, at den bemærkning, hr. A. Chr. Andersen kom med i første omgang, ikke har nogen som helst relevans.

Hr. H. C. Toft formodede, at indenrigsministeren stod for det lovforslag, der er under udarbejdelse. Det gør indenrigsministeren altså ikke, det er finansministeren, der står for det lovforslag, når det engang kommer.

Jeg må medgive hr. A. Chr. Andersen, at når det drejer sig om amtskommunerne, så får stigningen i grundværdierne en effekt. Så kan man diskutere, hvilket omfang effekten skal have. Når det drejer sig om primærkommunerne, så er jeg bombesikker på, at borgmesteren i Grindsted har sørget for, at grundskyldpromillen er nedsat i takt med vurderingen også i hans kommune.

(Kort bemærkning).

H. C. Toft: Jeg havde altså den tro, at det bebudede lovforslag sorterede under indenrigsministeren, men da jeg er så heldig, at finansministeren er til stede, kan jeg henvende spørgsmålet til ham. Det drejer sig om den nye skat, man påtænker vedrørende produktionsbygninger. Jeg spurgte indenrigsministeren om, hvordan man beregner den, om det er på basis af bygningerne eller på basis af forskelsværdien, for det er en skat, der betyder uhyre meget, når den kommer, for mange virksomheder. Vi har i dag talt om, hvad kapitalvindingsskatten betyder, og hvad grundskatterne betyder. Nu kommer man med en ny skat, der belastet erhvervslivet, og derfor vil erhvervslivet, når det skal tilrettelægge sin økonomi, selvfølgelig i god tid vide, hvad det kan komme til at dreje sig om. Derfor spørger jeg finansministeren: vil det forslag, man forbereder, gå alene på produktionsbygningerne, eller vil det gå på den såkaldte forskelsværdi?

Finansministeren (Grünbaum): Vi er ikke så langt fremme, at der er forslag udarbejdet, men tanken er, at det skal gå på produktionsbygningerne.

(Kort bemærkning).

H. C. Toft: Jeg går ud fra, at ministeren er af den opfattelse, at vi så skal have en ændring af vurderingsloven, for ellers er det jo ikke muligt.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (A. Chr. Andersen): Det glæder mig da, at vi, indenrigsministeren og jeg, nu efterhånden blev noget mere enige, idet indenrigsministeren indrømmede, at i hvert fald for amtskatternes vedkommende er det en følge af 15. almindelige vurdering, at der bliver udskrevet 1/2 mia kr. mere.

Vor begrundelse for fjernelse af den fikserede ejendomsskyld er jo også, som jeg før sagde, at det vil være en retfærdighedshandling. Hvis man nemlig prøver at grave ned i, hvor uretfærdigt denne skat virker de forskellige steder, så viser det sig, at den virker meningsløst. Man må efter min opfattelse meget hellere tage det på grundværdierne på en eller anden måde. Det kunne vi også godt snakke om.

Må jeg lige gøre opmærksom på en ting mere i forbindelse med, at man her vælter en skattebyrde over på ejendommene. Vi har jo fradragsretten, og vi ved godt, at den bevirker, at grundejerne kun kommer af med det halve. Hvem kommer til at betale? Det betales over statsskatten, man opnår ikke så forfærdelig meget ved det. Det ville være mere rimeligt at fjerne ejendomsskatten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ophævelse af lov om ejendomsskyld til staten [af Jens Foged m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 27) findes i tillæg A. sp. 467, fremsættelsen i tidenden sp. 375).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Finansministeren (Grünbaum): Til det nu genfremsatte lovforslag om ophævelse af den fikserede ejendomsskyld til staten kan jeg sige, ligesom jeg sagde ved forslaget behandling i forrige samling, at jeg ikke kan medvirke til dets gennemførelse. På et tidspunkt, hvor landets økonomi gør det nødvendigt for staten at skære ned på en lang række poster for at opnå besparelser, vil det efter min og regeringens opfattelse være forkert at opgive en indtægt på ca. 16 mill. kr., så meget mere som statens administrationsomkostninger i forbindelse med denne afgift er meget beskedne.

Jeg står uforstående over for, at forslagsstillerne, som i øvrigt til stadighed efterlyser sparsommelighed fra statens side, her foreslår, at staten skal opgive en afgift, som har hvilet på ejendommene igennem mange, mange år, og som udgør et meget beskedent beløb for det store flertal af ejendomme. Afgiften er jo som bekendt fikseret på grundlag af forholdene i 1956 og er siden nedsat flere gange, senest sker dette i forbindelse med den 15. almindelige vurdering, så den herefter kun udgør $\frac{4}{7}$ af det oprindelige beløb. Jeg skal tilføje, at ejerne jo har overtaget ejendommene med denne forpligtelse, således at opgivelse af afgiften i virkeligheden ville være en gave til de nuværende ejere.

Søren Jensen (Vejen): Jeg skal lige for klarhedens skyld nævne, at ifølge den nugældende lov om ejendomsskyld til staten — og det gælder jo også for den lov om ejendomsskyld til kommunerne, som vi lige har behandlet her i tinget — gælder der den

bestemmelse, at den fikserede ejendomsskyld nedtrappes, idet den formindskes efter hver ejendomsvurdering, og denne nedtrapping for de to former for beskatning følger hinanden. Dette indebærer i henhold til de gældende bestemmelser, at de to beskatningsformer helt forsvinder efter 19. almindelige vurdering.

Jeg skal da gerne medgive, sådan som det anføres af forslagstillerne, at hvis man ser det isoleret, så kan man da udmærket sige, at det er et begrænset provenu, staten får ud af denne beskatningsform. Men hvis der skal være nogen logik i tingene, så må dette forslag ses i sammenhæng med det andet lovforslag, altså det, som venstre og konservative havde stillet i fællesskab — altså det forslag, vi lige har behandlet — som jo gik ud på, at den kommunale beskatning af faste ejendomme også skulle ophæves. Man kan simpelt hen efter min opfattelse ikke ophæve den ene af den art beskatninger, uden at man samtidig ophæver den anden.

Bortset fra, at vi fra socialdemokratiets side må sige, at den nugældende lovgivning bør fortsætte uændret, indtil den faktisk afskaffer sig selv, vil der altså også efter forslagsstillerne egne bemærkninger blive tale om et betragteligt provenutab sammenlagt for de to lovområders vedkommende, nemlig i alt 130 mill. kr. for 1974. Set fra den synsvinkel må man nok sige, at det er næppe det rette tidspunkt at gennemføre et sådant lovforslag på og altså lægge beløbene over på de direkte skatter. Jeg vil da gerne tilføje — for det er da også noget, man skal være opmærksom på, når det drejer sig om den slags ting her — at der er noget, der hedder administration, og finansministeren nævnte administrationen vedrørende denne lovgivning. Jeg kan da tilføje, at efter det kendskab, jeg har til disse ting, er administrationen af denne ejendomsskyld, som jo nu foregår i kommunerne, efter at amtsstuerne er ophævet, meget simpel og enkel, idet det foregår på den måde, at man to gange om året indberetter til kildeskattedirektoratet,